

DUNGENSE HISTORIËN

Onafhankelijk Tijdschrift voor de Geschiedenis van Den Dungen

14^e jaargang, oktober 2020
Dit is nummer 45.

De omslagfoto toont de linden op de Eikendonk, in 1966.

Een plek met geschiedenis (22), Het huis van Arnt Bollen

Arn't Bollenzoon van Wetten was getrouwd met Elizabet Henriks van der Westelaken¹ en had als zodanig goederen in Den Dungen op *westelaken*. Maar hij was ook eigenaar geweest van *een stuk land op die dunghen*, waarop althans in 1413 *gebouwen stonden*, d.w.z. huis en bijgebouw², nu bekend als Brabantlandstraat 5. Of er ten tijde van de verkoop - dat was voor 1383 - al een huis stond is niet na te gaan³.

Daarnaast verkreeg Arnt van Cool Keelbreker 3 stukken land in Berlicum ten cijns en beloofde hem een rente van 4 pond te betalen uit huis en hof op dungen⁴.

En Arnt verkocht Peter van Bruggen een cijns van 40 s uit dat huis en hof met land⁵.

In beide akten wordt als belending voor het huisperceel opgegeven:

Reiner van Lith (enerzijds),

Henrik van der Boijdonc (anderzijds).

Uit deze belending blijkt dat dit huis niet Brabantslandstraat 5 was, maar een ander⁶.

De vraag die we ons nu stellen is: Waar in Den Dungen stond dit andere huis van Arnt Bollen? We gaan niet op zoek naar waar Aart woonde, want hierover is geen informatie voorhanden.

De belending "Reiner van Lith" wijst op een lokatie in de Litse straat, dat is de huidige Brabantslandstraat (ofwel de verbasterde Bramerslandstraat).

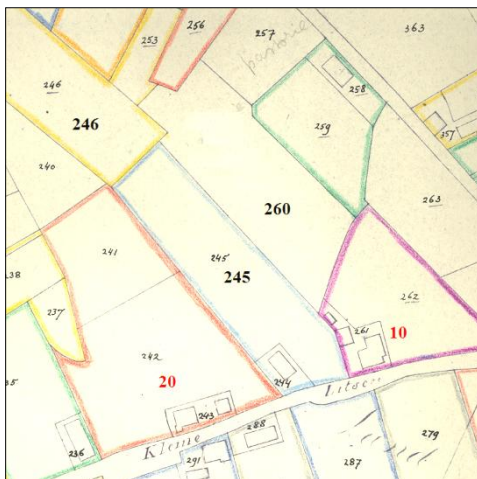
Inderdaad had Reijner van Lyt, of althans zijn zoon Jan, er een huis naast een erf van Arnt Bollen⁷.

Voor het bezit van Henrik van der Boijdonc zijn enkele mogelijkheden denkbaar, maar als we ons beperken tot het dorp komt B260 in aanmerking, de latere pastorieakker⁸.

De rente die Peter van Bruggen had gekocht werd verhandeld in 1384, 1385 en 1416 en kwam in handen van Katalijn van Wijk, begijn, en daarna van het Groot Ziekengasthuis in Den Bosch⁹. Een last van 20 s elk rustte in 1415 op de percelen B244¹⁰ en B246¹¹.

B244 werd in 1412 *bollen acker* genoemd¹².

Uit de voorgaande gegevens kan de konklusie getrokken worden dat het perceel van het huis van Arnt Bollen B244-246 was (zie figuur 1).

Figuur 1. Uitsnede van sectie B ter plaatse van de Kleine Litse straat met de situatie van 1832. Destijds stonden hier aan de noordzijde van de straat 2 huizen die nu het huisnummer 10 en 20 hebben (met rood). Op het perceel B244 stond in 1832 een huis dat kort daarna werd afgebroken.

De Mugheuvcl

Het is onze wens ook de geschiedenis van de bewoning op de Mugheuvcl (onder Gestel aan den Dungenze kant) te kunnen ontrafelen. Dat is tegengevallen. Ook al zijn er maar 4 boerderijen, het gebrek aan historische gegevens maakt het niet goed mogelijk het geheel te overzien, met name de periode voor de 18^e eeuw. Wel zijn akten beschikbaar uit het Bosch' protocol vanaf ca. 1400, maar het archief van de schepenen van St. Michielsgestel begint pas in 1538.

Daar komt nog bij dat in het archief van de gemeente Gestel geen doorlopend kohier van verponding aanwezig is, zoals dat in Den Dungen wel het geval is¹³. Daardoor is het onmogelijk alle percelen in de beschikbare akten met hun belending korrekt op de kadastrale kaart te plaatsen. Met name geldt dit voor de huizen op B535 en B855, zelfs in de 17^e en 18^e eeuw. Eigenlijk kan alleen van B498 en 858 met enige zekerheid de bouwgeschiedenis worden opgesteld.

Figuur 2. Kadaster Sint-Michielsgestel 1832, uitsnede uit sectie B, 3^e blad (Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed, Amersfoort, document MIN10140B03). De 4 huizen op de Mugheuvcl zijn v.l.n.r. B498, B858, B535 en B855. Geheel links de Mugheuvclse wielen.

Figuur 3. De Mugheuvcl in 1832.

Allereerst volgt een overzicht van de 18^e en 19^e eeuwse gegevens van de 4 Mugheuvclse huizen (zie fig. 2 en 3).

Situatie in 1832 (het eerste kadaster)

- B498 was een huis en hof van de weduwe van Nicolaas Kapteins. B857 was de bijbehorende schuur.
- B858 van Wouter Francis Hairwassers.
- B535 van Maria Hairwassers weduwe van Herman Roskams.
- B855 van Peter en Adriaan van der Donk.

Situatie in 1816¹⁴

- perceel 285 van de weduwe Nicolaas Kapteijns, landbouwster in Sint-Michielsgestel, was een huis met 12 vensters en deuren van klasse 7.
- perceel 286 van Wouter Francis Hairwassers, zonder beroep in SMG, was een huis van 9 vensters en deuren, van klasse 7.
- perceel 287 van Maria Hairwassers, zonder beroep in SMG, was een huis van 5 vensters en deuren, van klasse 7.
- perceel 288 van Peter Adriaans van der Donk, bouwman in SMG, was een huis van 5 vensters en deuren, van klasse 7.

Situatie in 1798¹⁵

- N64 was van Joanna van der Zanden weduwe van Hendrik van der Merendonk, en werd bewoond door Hendrik van der Dussen, later door Antonie van Santvoort.
- N65 werd bewoond door de eigenaar Francis Wouters Hairwassers, later de weduwe.
- N66 was van Herman Roskams, later de weduwe, en werd bewoond door Jan Hairwassers, later Geert van den Heuvel.
- N67 werd bewoond door de eigenaren Delis en Hendrien van der Westelaken.

In de loop van de 18^e eeuw verwierf Benedictus A. de Stockmans zowat de hele Mugheuvel. Hij verkocht de afbraak van het kasteeltje¹⁶ in 1774 en 1775, en in 1779 de *nederhuzinge* met de toren (B858) aan Wouter Hairwassers, het woonhuis met schop (B535) aan Jan Hairwassers, en het woonhuis (B855) aan de weduwe Antoon van der Westelaken, dus 3 van de 4 huizen op de Mugheuvel. (Het vierde huis was al in 1668 verkocht.)

Benedictus A. de Stockmans

x

Maria Theresia Vorstenbosch

dochter van Johan Vorstenbosch

x

Adriana Mechtelt van den Ekart dochter van Jan van den Ekart

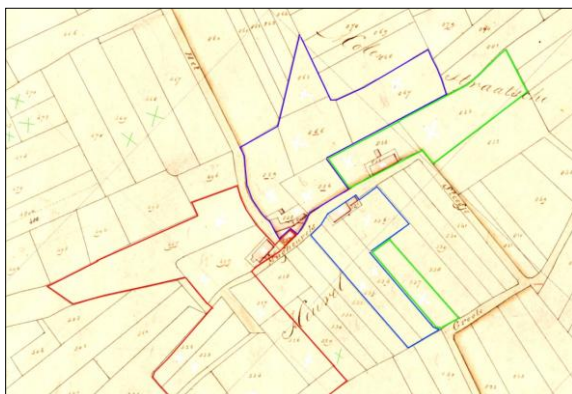
Situatie in 1777¹⁷

- B498 is niet gevonden.
- Ruimel 202, 203, 204 en 502 de nederhuzinge van t kasteel den muggenheuvel met den poorthof, den bovenste hof, het poortveldeken in den nieuwen hof en den besloten hof, te samen groot 6 lop.
- Ruimel 228, 229 en 230 de stede op de mugheuvel groot 3½ lop Benedictus Arn. de Stockmans, later Jan Franse Hairwassers.
- Ruimel 236 de stede op de mugheuvel groot 13 r Benedictus Arn. de Stockmans, later wed. Antonie van der Westelaken.

Grondcijsregister Herlaar midden 18^e eeuw¹⁸

Van de 4 huizen komen er 2 voor in dit register.

- B855 staat op fo 38: Johan Vorstenbosch heere van Aalst betaalt 16 d paym, 1 ouden grooten, 14 d nijts en 2 s nijts uit huis en erf.
- B858 komt voor op fo 41: Juffrouw Adriana van den Eekaart betaalt 15 d nijts, 15 d nijts, 1 oude zwerten en 3 hoenderen uit een adelijk huijs, hof en boomgaard en een hoeve daar aan gelegen.

Figuur 4. Op de kadasterkaart van 1832 zijn hier de bijbehorende percelen bij de 4 huizen op de Mugheuvel ingetekend.

Rood bij B498 en de bijbehorende percelen 497, 499, 513-520, 522-527, 545, 547-548, 554 en 857; blauw bij B535 en de bijbehorende percelen 521, 533, 534 en 536;

paars bij B858 en de bijbehorende percelen 856, 858a, 859, 865, 866 en 867;

groen bij B855 en bijbehorende percelen 853 en 854.

Het huis met hof en land ter plaatse van B858 van Willem zoon van Jan sr van Mugheuvcl, dat hij had verkregen van zijn neven Mr. Jan en Paulus en zijn nicht Metta, was afkomstig van hun vader Jan van den Mugheuvcl jr. Ze hadden het bij deling verkregen voor schepenen van Gestel.

Er hoorde bij *den groten acker, die sceepdonck, die 1100 culen* met een busselke, en *het cleijn velt*.

Willems weduwe Katharina en hun zoon Willem verkochten het geheel aan Peter Colen, in 1495.

Jacob Peter Colen deed de percelen land met een huisje op *dat cleijn veldeken* van de hand aan Willem Jan Robben, en behield alleen het huis.

De naastgelegen boerderij B498 kocht Jacob in 1539 van Margriet dochter van Geertruit dochter van Cornelis Gerits van Mugheuvcl. Dit werd het bouwhuis bij het slotje. En zo is verklaarbaar waarom de (later gebouwde) schuur B857 bij dit huis zo opvallend vlak voor B858 kon staan.

In de akten m.b.t. de beide percelen B498 en B858 worden een stenen huis, een slotje of kasteeltje, een *lanchuis* en een bouwhuis genoemd. Pas na enig gepuzzel blijkt de oplossing: het oorspronkelijke huis op B858 was het *lanchuijs* of de *neerhuzinge* of de hoeve, op welk zelfde perceel een stenen huis of slotje werd gebouwd; het bouwhuis was de aangrenzende boerderij op B498.

De eerste keer dat het stenen huis genoemd werd was in 1522¹⁹, en wel naast het huis met erf en hof waarvan we kunnen aannemen dat dit de bebouwing was die van Willem van Mugheuvcl gekomen was. Later in de 16e eeuw wordt alleen het stenen huis genoemd²⁰, maar bij de verkoping aan het einde van de 16e eeuw stonden er een stenen woonhuis én het *lanchuijs*.

Eigenaren van B498

- Wellen Jans van Mugheuvcl, deelbrief van Gestel
- Jan, Henrik en Willem de zonen
- 1463 Jan Wellen Jans van Mugheuvcl, R1232, fo 379
- 1481 Willem Jan Wellens van Mugheuvcl, R1250, fo 280v
- Willem Henriks Vos
- 1482 Gerit Everart Henriks, R1251, fo 394
- 1487 Cornelis en Everart de zonen, R1256, fo 530v
- 1488 Cornelis Gerard Everart Henriks, R1257, fo 75
- 1536 Willem Cornelis van Mugheuvcl, R1324, fo 198
- 1539 Geertrui Cornelis Gerits van Mugheuvcl, R1332, fo 46v
- Jacob Peter Colen
- 1668 de erven Guilliam d'Absloons, R1624, fo 226
- Huibert Kuisten
- Angelina Kuijsten wed van Christiaan van Rijsingen
- 1793 Hendrik van Rijsingen, St. Michielsgestel R70, fo 169v
- Henrik van der Merendonk
- Johanna Hendriks van der Merendonk vr van Nicolaas Kapteins

Eigenaren van B858

- 1433 Jan Jans van Mugheuvcl, R1203, fo 86v
- Paulus zijn broer
- 1435 Mr. Jan, Paulus en Metta kinderen van Jan van Mugheuvcl jr., R1205, fo 105
- Willem zoon van Jan van Mugheuvcl sr
- 1485 Katarina wed van Willem van Mugheuvcl, R1254, fo 236v
- 1487 Willem de zoon, R1257, fo 120
- 1495 Peter Colen, R1265, fo 111v
- 1509 Jacob Peter Colen, R1278, fo 462v
- Cool Peter Colen kanunnik
- 1517 Jacob Peter Colen, R1288, fo 207
- Jan Pijnappel man van Cornelia Jacob Colen, R1376, fo 22
- 1598 de kinderen van Jan en Cornelia, R1470, fo 450
- Henrik van Broekhoven
- 1668 de erven Guilliam d'Absloons, R1624, fo 226
- Adriaan Peters van Beugen
- 1779 Wouter Francis Hairwassers, St. Michielsgestel R68, fo 235

Het is met de aanwezige akten niet mogelijk met zekerheid aan B535 en B855 de juiste eigenaren toe te kennen. Het lijkt erop dat in dit verband slechts 1 argument bruikbaar is.

De stede van 3½ lopense met het nummer Ruijmel 228 in het verpondingsregister van 1777 (zie hierboven) komt in dat van 1729 voor als volgt: nummer 228: .Rut Willem Voogts, later Anneke Willem Voogts, van de stede groot 13 roeden.

Hieruit mag blijken dat het huis dat door Anna weduwe van Jan Aarts Voogts werd gekocht B535 is en niet B855.

Beide huizen B535 en B855 waren in het midden van de 16^e eeuw van Elizabet van Os weduwe van Arnt van Hal.

Eigenaren van B535

1458	Henrik Wellens van Mugheuvel, R1228, fo 289v
1485	Gerard Henrik Wellens, R1255, fo 54v
1496	de voogden van Aleit Gerard Wellens, R1265, fo 73v Wouter Jans van Hall
1532	Floris van Os zoon van Jan Hermans, R1316, fo 218
1552	Elizabet van Os, R1358, fo 293 Marcel Jan Hermans de Bergis
1569	Hans van Bree vernaardert, R1411, fo 420v
1584	Anna wed van Jan Arnts, R1415, fo 41
1612	Corstiaan en Henrik zonen van Jan Aarts, R1486, fo 197v
1655	de erfgenamen van Corstiaan Jan Aarts, GA SMG 60, fo 56
1663	Willem Hendrik Jan Aarts, GA SMG 63, fo 20v
1671	Willem Hendrik Jan Aarts' kollaterale erfgenamen, SMG R54, fo 139
1729	Rut Willems Voogts, later Anneke Willems Voogts, GA SMG 77, fo 74

Eigenaren van B855

1470	Jan Matheus van Mugheuvel, R1239, fo 460v
1480	Hadewych Jans van Mugheuvel vrouw van Jan Jans van Rode
1490	Matheus Jans van Mugheuvel, R1259, fo 278v
1552	Elizabet van Os, R1358, fo 293 Marcel Jan Hermans de Bergis
1663	de erfgenamen van Jacob Peter Adriaans, later S ^r Johan van den Eeckert, GA SMG 63, fo 30

Figuur 5. Mugheuvel B855 op dia 204 uit 1966.

Figuur 6. Luchtfoto 1947, 654PV van de Mugheuvel (uitsnede).

Het slotje op de Mugheuvel was een voorbeeld van een sjiëk buitenhuis, waarvan er hier nog een paar waren.

Niet alle bezittingen van rijke Bosschenaren werden echter versjiëkt, zoals blijkt uit onderstaande tabel 1.

<u>Tafel 1</u>	<u>jaar</u>	<u>eigenaar</u>	<u>versjiëkt of niet</u>
Eikendonk	1463	Ludolf van den Water	klooster
Hoek	14 ^e eeuw	Sceijvel	-
Horzik	1502	Pelgrom	+ stenen huis
Mugheuvel B858	1495	Colen	+ slotje
Paterstraat 40	1727	G. Schuurmans	+ pastorie
Poeldonk A345	1453	Ludolf van den Water	-
Poeldonk	14 ^e eeuw	heer van Batenburg	-

Poeldonkse dijk C179	1515	Ew. Mallants	+ leijen huijs
Spurkstraat 58	1600	Jacob van Fickevoort	-

Konflikt over de limiet van Gestel en Dungen

In het Gestelse verpondingskohier van 1655 staan enkele percelen land die "vrijstelling Dungen" genieten, "waarvan nooit geen contributie aan het bestuur van Gestel werd betaald".

Het zijn:

de fraterscampen 3 m 2 h hooiland,
erfgenamen heer Van Tulden 2 m hooiland,
Sebert Lamberts 1 m groesland,
Michiel Jansen Beeckant 8 h groesland,
Jan Mathijssen Spierinx 2 m groesland,
Adriaan Laureijns 2 m weiland op de donck,
Adriaan Henrik Willems 1 m groesland,
Dirk Dielissen 2 m groesland op de donck,
Henrik Gerits van Hannen 3 m op de donck,
erfgenamen Jan Dielis van den Steen 2 m groesland op de donck,
Jonker Johan van Campen 2 m groesland in de liescamp,
het klooster van St. Clara 2½ m weiland op de donck,
de kinderen Jan Willem Aarts 2 m weiland,
Willem Gerit Spierincx 8 h groesland in de liescamp,
erfgenamen Peter Willem Adriaans 1 m groesland in een groter veld van 2 m op de grens van Dungen en Gestel zoals blijkt uit een schependeelbrief 21-3-1476²¹, ze beweren dat het onder Dungen is.²²
(m=morgen; h=hont)

Het is ons niet bekend sinds wanneer de kwestie speelde, en het ging zeker niet alleen over de betaling van verponding. Twee vroeg 17^e-eeuwse akten wijzen al op de kwestie, toen de verponding nog niet was ingevoerd. Van een kamp in de ossenkampen werd de ligging aangeduid als *tussen de questieuse limieten van den Dunghen ende Gestel*²³.

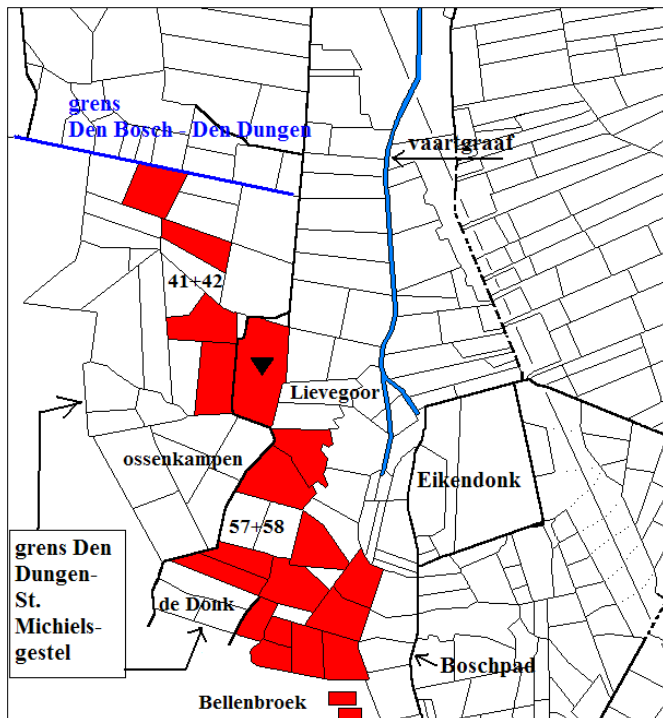
En Adriaan Henrik Willems erfde *eenen weijcamp op den reen tusschen DD en SMG in het bellenbroek*²⁴.

De ligging van de 15 kampen staat in tabel 2 en figuur 7.

<i>Tafel nr 2</i>	<i>verponding DD</i>	<i>kadaster</i>
de fraterscampen	31	C23+44
erfgenamen heer Van Tulden	30	C52
Sebert Lamberts	41	C144
Michiel Jansen Beeckant	30v	C41
Jan Mathijssen Spierinx	41v	C150+SMG B397
Adriaan Laureijns	40v	C61+62+142
Adriaan Henrik Willems	-	SMG B398
Dirk Dielissen	40	C56
Henrik Gerits van Hannen	23	C63
erfgenamen Jan Dielis v d Steen	40	C59+60
Jonker Johan van Campen	-	C52?
het klooster van St. Clara	22v	C140+141
de kinderen Jan Willem Aarts	41	C143+148+149*
Willem Gerit Spierincx	30	C40
erfgen. Peter Willem Adriaans	24	C55

De tweede kolom vermeldt de folio in het verpondingsboek van Den Dungen uit 1704; de derde kolom is het nummer in het kadaster van Den Dungen of St. Michielsgestel (SMG) in 1832.

* Dit perceel van de kinderen Jan Willem Aarts zou ook SMG B396 kunnen zijn.

Figuur 7. De percelen van tabel 2 zijn op de kaart van 1832 in sectie C van Den Dungen met rood ingekleurd. Met 2 rode blokjes in het Bellenbroek zijn de percelen B397 en 398 van St. Michielsgestel aangegeven. De kamp met de zwarte driehoek is de grote lieskamp C52.

Het is duidelijk dat de kwestieuze kampen op een lijn liggen die ruim binnen de latere grenzen van 1832 blijft, althans nabij de scheiding met Den Bosch en in het Lievegoor. Op de Donk en in het Bellenbroek kruisen die lijnen en liggen de laatste 2 betwiste kampen onder Gestel.

Niet alle percelen in de betwiste strook kregen in de verponding van Gestel van 1655 "vrijstelling Dungen". Allereerst geldt dat voor de ossenkampen, die meestal onder Gestel werden gerekend. Verder ontbreken C41+42 en C57+58 in het lijstje van het Gestelse verpondingsboek.

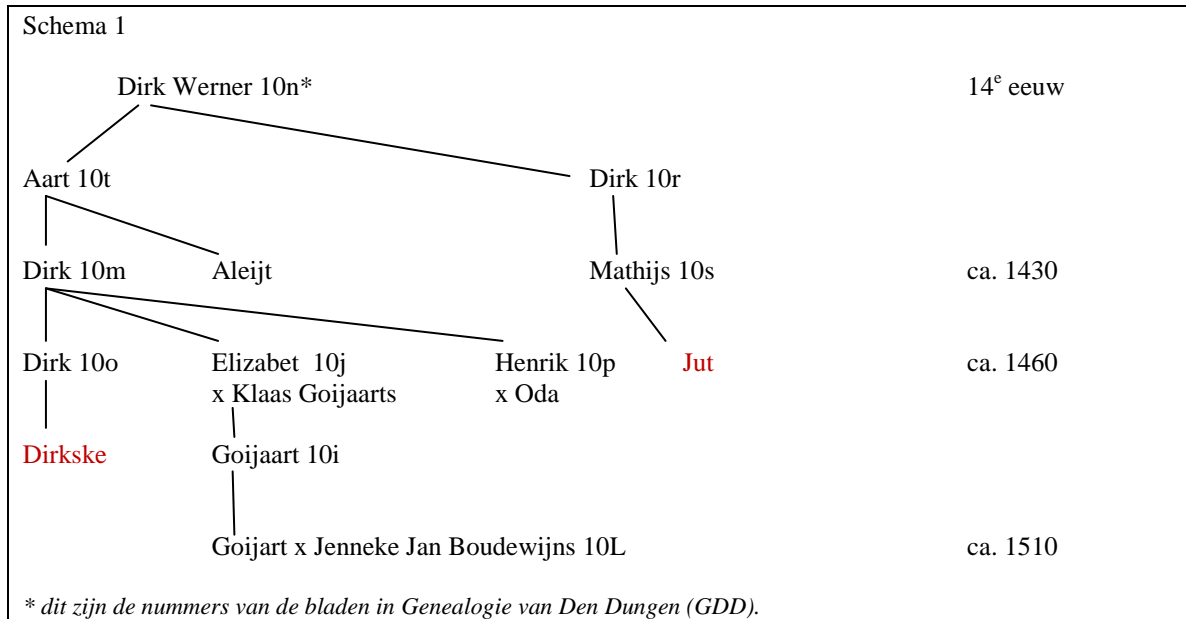
De lieskamp en de ossenkampen waren eens het bezit van Jan die Rover, ridder, en het lijkt dat zijn hele eigendom ter plaatse onder Gestel moet worden gerekend²⁵, ofschoon van de lieskamp werd geschreven vanaf de 17^e eeuw dat hij in Den Dungen lag²⁶. Deze kamp betaalde een grondcijs aan de heer van Herlaar²⁷, waaruit men kan opmaken dat Jan die Rover (of zijn voorganger) dit goed te danken had aan de heer van Herlaar.

Dungense import (16) Jenneke Jan Boudewijns

Toen Jenneke Jan Boudewijns rond 1510 in Den Dungen kwam wonen kon ze nog niet weten dat ze de moeder zou worden van 7 kinderen, en het zou haar verbaasd hebben dat haar genen zouden voortleven onder de namen van Smits, Van Grinsven, Van de Westelaken, Van Osch, Strik, Strakens, e.a.

<p>Jenneke Jan Boudewijns x Goyart Goyart Claas kinderen: 1. Jan (als zijn grootvader Jan Boudewijns) 2. Elizabet (als haar tante Elizabet Goijaarts) 3. Heilwich (als haar tante Heilwich Goijaarts) 4. Klaas (als zijn overgrootvader Klaas Goijaarts) 5. Goyart (als zijn vader) 6. Jutta 7. Dirkske</p>

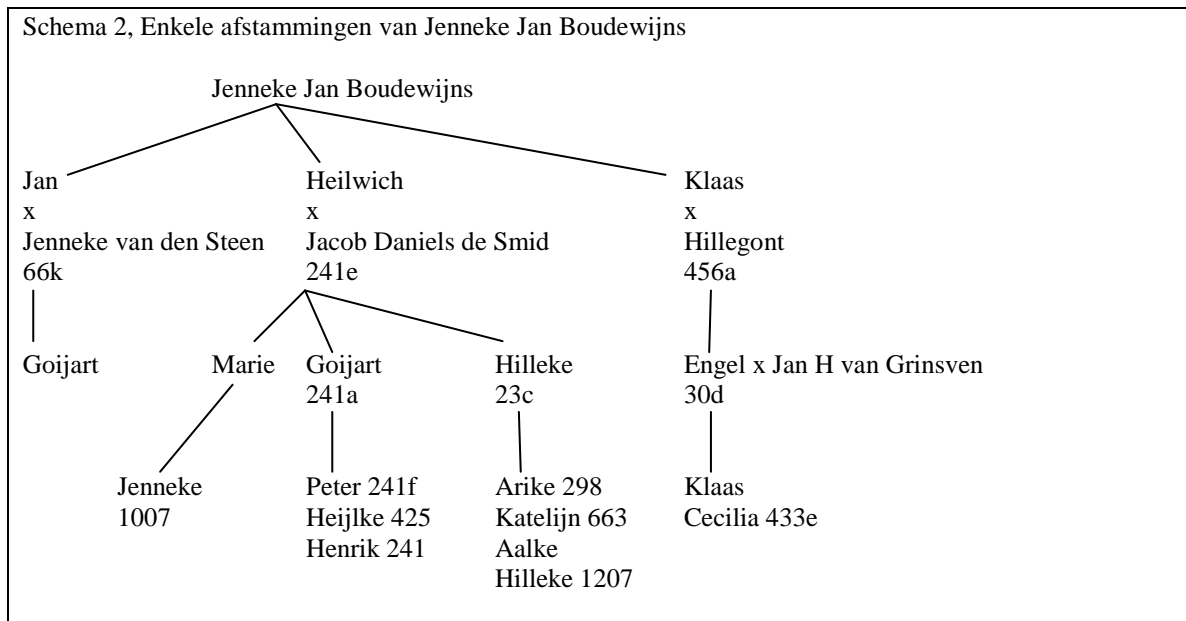
De namen van de twee laatste kinderen doen denken aan hun verre tantes Jut Mathijssen (blad 10s) en Dirkske Dirk Werner (blad 10o). In schema 1 is hun relatie opgetekend.

Omdat de laatsten van de kinderen in 1539 nog onmondig waren, is het aannemelijk dat Jenneke rond 1510 is getrouwd met Goijaart en in Den Dungen is komen wonen. Het ligt voor de hand dat ze in het huis op den Boschpad woonden waarvan ze eigenaar waren, nu Boschpad 24.

Wat Jennekes herkomst betreft, het spoor loopt over Den Bosch (GDD blad 3438 noot 5, 6 en 8) naar Kasteren in Liempde (GDD3438 noot 2 en 3; zie de bijlage). Jennekes vader was er wollenwever (noot 8) en haar moeder maakte nastelen en handschoenen (noot 6).

Haar kinderen en kleinkinderen (schema 2) woonden aanvankelijk overwegend in Den Dungen, later is de verspreiding uiteraard groter.

Bijlage, GDD blad 10L

(10i)

Goyart Goyart^{3 4 10 13 20} **Claas**^{5 6 8 9 11 12 14 15 17 18 19 21 24 25 27 28}

= Goyart Claas^{1 2 16 21 23 26}

= Goijart Werners²⁹

leeft 1531⁸; kapelmeester in 1527¹²

overleden voor 1574^{5 11}, voor 1571¹⁰, voor 1563⁴, voor 1561^{13 20}, voor 1560²¹, voor 1551¹⁴, voor 1546^{15 16}, voor 1539¹⁷, voor 1537¹, voor 1536¹⁸

x

(3438)

Jenneke^{6 14 15 16 18 21 27} **Jan Boudewijns**^{1 2} **Josefs**²⁴

overleden voor 1562²⁴

er zijn 5 kinderen:

1. Jan^{1 2 6 13 15 17 20 25 27 30}

x Jenneke dr Henrik van den Steen^{13 20}, zie blad 66k

2. Elizabet^{1 2 15 17 25 26 27 30}; overleden voor 1558²⁵

x Antoon Jan Huberts^{25 26}

3. Heilwich^{3 5 11 13 14 15 17 23 25 27}; onmondig in 1539¹⁷

x Jacob Daniel^{7 22 25} Gerards^{4 5 11 13 14 23} van Gemert³ de Smit^{5 22}; zie blad 241e

4. Klaas^{15 16 17 25 27 30} Goyart²⁰ Werners⁶

x Cecilia²⁰; zie blad 456a

5. Goyart^{4 10 15 17 21 23 24 25 27}, Goijart Claas Goijarts²²; onmondig in 1539¹⁷; zie blad 2527

6. Jutta^{15 17 27 30}

7. Dirkske^{17 27}, onmondig in 1539¹⁷

1. R 1325, fo 246v, 27-3-1536 [Jan en Elizabet verkopen een cijns uit Bospad 24 en A107+108]

2. R 1350, fo 166v, 25-6-1548 [transport van die cijns uit Bospad 24]

3. R 1381, fo 467v, 14-3-1561 [Jacob verkoopt een cijns uit Bospad 24]

4. R 1382, fo 538v, 3-4-1562 [Goyart geeft de 1/2 van Bospad 24 ten cijns aan Jacob]

5. R 1412, fo 133v, 21-5-1574 [Bospad 24]

6. cijns 771; er staat Jenneke weduwe van Goyart Goyart Werners alias Claass

7. zoon Goyart woont in Den Dungen, R 1514, fo 271v, 25-2-1614 [Bospad 20]

8. R 1314, fo 150v, 5-5-1531 [Goyart verkoopt een cijns uit Bospad 24 en uit A107+108 en uit SMG B860enz]

9. R 1296, fo 88, 6-2-1521 [verkrijgt het huis Bospad 24]

10. St. Michielsgestel R 44, fo 201, 2-1-1571 [huis op de Keer onder SMG]

11. R 1410, fo 423, 15-5-1603 [cijns uit huis Bospad 24]

12. R 1308, fo 382v, 17-12-1527 [een akker op het Grinsven]

13. R 1381, fo 466v, 13-3-1561 [een camp land opte Dungen opte buentre A107; vernaderd door Jacob Daniels]

14. R 1356, fo 416, 14-8-1551 [tocht in kamp land in de buentre A107+108 en verkoping van cijns daaruit door Jacob]

15. R 1347, fo 19, 5-11-1546 [Johanna draagt land in t Boschbroek C79 op aan de kinderen, die het verkopen]

16. R 1345, fo 584v, 28-9-1546 [Klaas verkoopt cijns uit een kamp broekland in die buentre A107+108]

17. R 1332, fo 49, 15-12-1539 [ze verkopen akker opte dungen in de reijndonck B16+44]

18. R 1326, fo 43, 11-12-1536 [verkoopt land op de Mughoevel SMG aan Jacob Colen]

19. R 1307, fo 29v, 19-11-1526 [Goyart verkoopt een cijns uit Bospad 24]

20. R 1379, fo 232, 14-3-1561 n.st. [Jan draagt een halve kamp opte buentre A107 op aan Gerard Arnt van Zwanenberch en Jan Arnt Henriks van Colle; Jan z w Henrik Jans (10i) vernadert 7-2-1562 n.st.; de andere helft van die kamp is van Cecilia]

21. St. Michielsgestel R 43, fo 187, nov 1560 [Goyart biedt op een huis aan de plack SMG wegens schuld van Ida van Beeck aan Jenneke]

22. R 1466, fo 150, 16-4-1594 [ze kopen van Jan Jan Jans van Schijndel 6 lop akker- en hopland in die heije SMG in t bellenbroek]

23. R 1402, fo 11, 29-1-1577 [ze geven kwitantie voor de lossing van ½ cijns uit huis in Nuland, welke rente Engelke dr w Goijart Tielmans verkregen had tegen Willem G.J.]

24. R 1382, fo 280, 28-9-1562 [Goijart draagt Willem Jac. van Duers een cijns op uit land in de ruijmelsche ackeren GbH bij haen-wijck, te leveren op DD, welke cijns Johanna had verkregen tegen Goossen x Marie (3116) 18-8-1553]

25. R 1376, fo 28, 10-11-1558 [de erfgenamen van Elizabet x Antoon verkopen een huis op vrancken hofstad aan A. v.d. H. en (fo 29) een akker aan die doncksche straat aan Marcel Jan Jan Hermans van Bergen; de executeuren testamentair van Klaas zijn Jan Dirks [Godschalk] op hanyck, Jan Aarts, Jacob die smidt en Goijart Goijarts]
26. R 1374, fo 309, 15-4-1558 [Antoon en Elizabet verkopen een cijns uit 10 lop akkerland GbH]
27. R 1321, fo 253, 17-7-1535 [Arnt Henrik Jacobs van den Hoevel (495) koopt ½ van akker 9 lop bij de hoichstraet GbH van de kinderen, welke akker Elizabet vr van Arnt Klaassen (10j) t.b.v. haarzelf en haar man ter tochte en Goijart Bartolt die Lu en Goijart Goijart Klaas ten erfrechte had verkregen tegen Jan Stempels]
28. R 1307, fo 170, 14-4-1526 [Goijart verkoopt cijns uit A107+108]
29. belending van A107+108 bij A109+110 in 1546
30. R 1842, fo 752, 9-12-1539 [de kinderen erven B16+44 naast Luytgart en Heilwich (10i)]

Blad 3438

(3536)

Jan Baudewijns¹ Jozefs^{3 6 8} van Casteren^{5 7}

Jan Baldewijn Baldewijn Jozefs²
overleden voor 1518², voor 1494⁶

x

(3506)

Engele^{2 6} Tielman Goijarts alias Engele van Kempen¹

Engel dr w Goijart Tielens⁴ van den Oenentken^{5 7}

haar latere huwelijk met Jan z w Adam van Huijckkens², = Jan Adams van Kempen⁴

overleden voor 1552¹

kinderen:

1. Luitgart^{1 2 3}, overleden voor 1552¹

x Dirk Rovers¹ Lamberts³

de kinderen zijn Dirk, Rover en Aryke¹

2. **Jenneke**^{1 2 3}

x Goijart Claass¹, Goijart Goijart Claas^{2 3}, zie blad 10L

3. Ermgart^{2 3}

x Willem Jan van Ghemart^{2 3}

1. R 1360, fo 274, 30-5-1552 [ze dragen H. Oliviers 3/21 op van penningen als Willem van Gemert, Goijart van den Camp (1807), Lenart Peter Daniels, Jan Arnt Zeberts, Gijsbert Hessels en Jenneke Jan Boudewijns wed van Goijart Claass als respective copers van sekere goeden achtergelaten bij w Engele den erfgenamen van Engele noch schuldich zijn]

2. R 1289, fo 403, 26-2-1518 [Engel draagt de tocht in huis in lyemde Boxtel op aan de kinderen, dezen verkopen het aan De Wolf, Willem Willem Bauwens, Lambert van Lyemde en wed Jan Zeberts van Collenborch]

3. R 1289, fo 405, 26-2-1518 [ze verkopen land in lyemde; meer akten]

4. R 1283, fo 335, 3-6-1513 [ze verkopen een cijns uit land in Empel]

5. R 1264, fo 127v, 15-1-1495 [Engel draagt J.H.Koekeler een huis in de hinthamerstraat DB op; de voogd van haar kinderen is Willem Boudewijn Jozefs (3536)]

6. R 1263, fo 247, 27-9-1494 [Engel heeft haer afgeseegt den ambacht van den nastelmekers ende handscoemekers bynnen dese stadt ende sij en wil van desen tijt voortane metten selven ambacht niet meer scyeten noch genyeten]

7. R 1259, fo 85v, 2-12-1489 [een pacht uit goed in Gestel bij Oisterwijk]

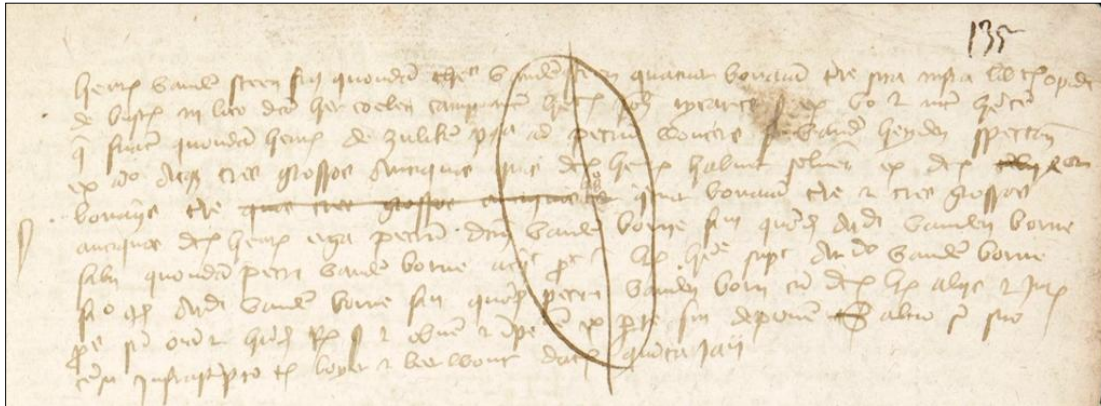
8. R 1248, fo 289v, 2-3-1479 [Jan heeft hem affgeseegt der gulde bruederschap van den wullenwever ambacht ende ...]

Her colen camp in het Woud

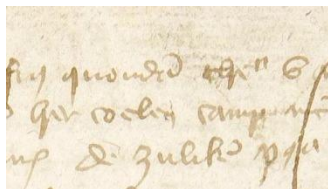
W e komen terug op het artikel *Het Woud van Goijart van Os*²⁸. Daarin is sprake van *hercoelen camp*²⁹.

Het gaat over de kamp waarop Arnt van den Borne in 1403 een huis bouwde, waarvan de opvolger Woud 57 is.

In een akte in het Bosch' protocol van januari 1441 kunnen we lezen dat Henrik van den Steen een kamp van 4 bunder had opgedragen aan Arnt Arnt Peters van den Borne; de kamp heette *her coelen camp*.

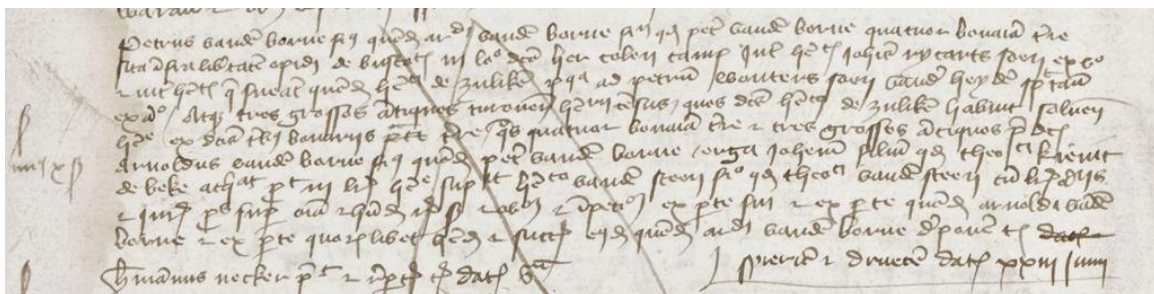

R 1211, fo 135, 5-1-1441

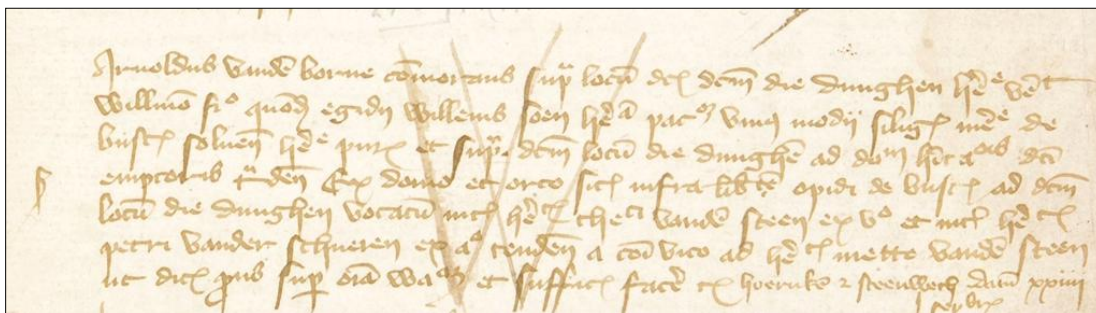
In het genoemde artikel werd deze kamp opgevoerd als onderdeel van *het Woud van Goijart van Os*. Het is de vraag of dat wel zo was.

Henrik van den Steen had die kamp verkregen van Peter Arnts van den Borne³⁰.

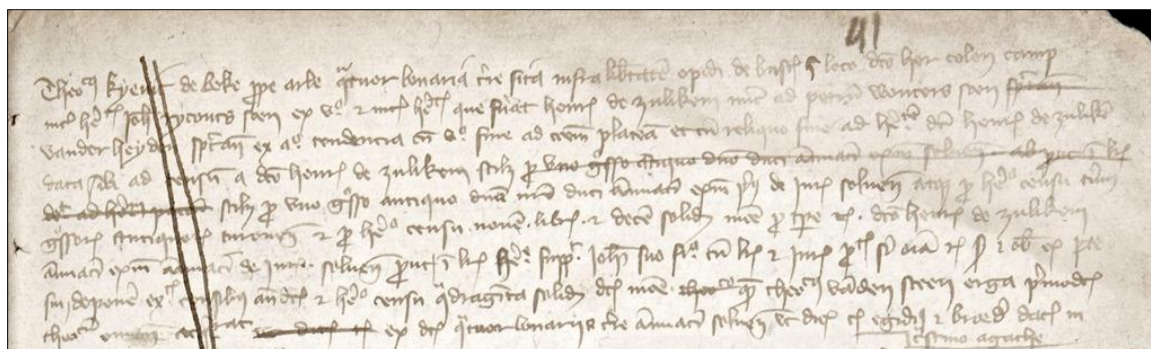
R 1198, fo 225v, 23-6-1428. Midden in de 2^e regel her colen camp

In dezelfde akte staat dat Peters vader, Arnt Peters van den Borne, die kamp had verkregen van Jan Dirks Kievit van Beke (6^e regel)³¹. Dat moet al voor 1418 zijn geweest, want toen had immers Arnt van den Borne, wonend in Den Dungen, een pacht uit huis en hof verkocht, waarvan overigens niet vermeld wordt waar precies in Den Dungen dit huis stond, maar waarvan de belending korrekt is voor Woud 57.

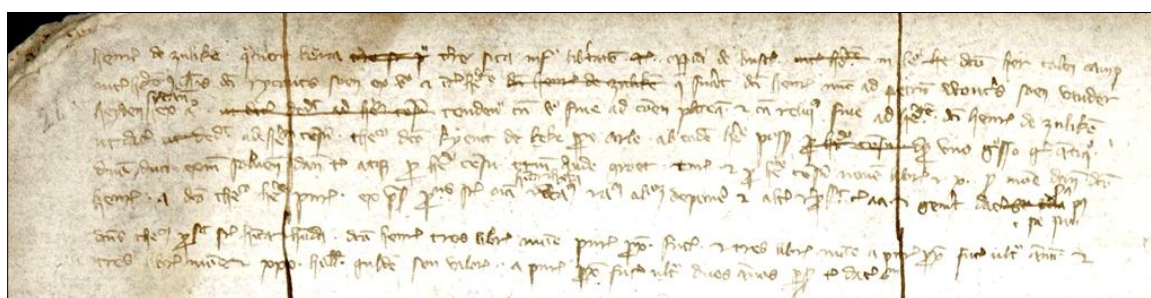
R 1190, fo 467, 24-9-1418.

Dirk Kyevit van Beke bij Arle had de kamp van 4 bunder *her colen camp* aan zijn zoon Jan opgedragen.

R 1183, fo 41, 6-2-1403. Aan het einde van de eerste regel staat ... *her colen camp*.

Henrik van Zulikem had die 4 bunder *her colen camp* aan Dirk Kyevit ten cijns gegeven in 1391.

R 1179, blz 264, 1-7-1391.

Nu is de vraag of deze kamp een deel is van Goijart van Os' Woud (zoals in het genoemde artikel werd aangenomen).

Inderdaad is een akte gevonden waarbij de erfgenamen van Goijart van Os land in Schijndel *in eilde* opdroegen aan Henrik van Zulikem; daar gaat het over *den vorste camp*, *den middelste* en *afterste camp* en ook *dat moerscot*, maar *her colen camp* is er niet bij³². Zodat een andere herkomst van *her colen camp* overwogen kan worden.

Wie zou heer Cool zijn geweest? (Cool = Klaas = Nicolaas).

Henrik van Zulikem was getrouwd met Elizabet natuurlijke dochter van heer Cool investiet (pastoor) van Gestel³³.

¹ GDD 471.

² R 1188, fo 184v, 6-6-1413 Peter Schuurmans verkocht dat land met de gebouwen aan Tielman van den Zande. Het gaat om Brabantslandstraat 5. Peter Wouters van der Heijden had dat land verkregen van Aart Bollen.

³ Peter Wouters was in 1383 eigenaar van Brabantslandstraat 5. Er is geen koopakte bewaard waarin hij van Arnt Bollen dit land kocht.

⁴ R 1176, fo 129v, oktaaf van sacrament 1380.

⁵ R 1176, fo 276, zaterdag na 1-10-1382.

⁶ De belending die voor Brabantslandstraat 5 gebruikt werd, was Trude Emonts, de straat, de straat en Klaas van Brabant.

⁷ De akte in R 1177, fo 38, 1383 luidt: Jan zoon van Reijner van Lyt doet afstand ten behoeve van Elizabet dochter van Marine van Lyt van een huis, hofstad en hof op die dungen, gelegen tussen Arnt Bollen, Reijner van Lyt, de straat, de sloot. Voorlopig is dit huis gelokaliseerd op B244 oostelijke helft.

⁸ De akte van deling in R 1175, 16-1-1371 vermeldt dat Henrik van der Boijdonc als man van Elizabet Willem Gieliszoon land erfde in *dat litsche lant*, gelegen naast erf van Reijner van Lyt.

⁹ Peter van Bruggen droeg de cijns van 40 s op aan Henrik Klaas Scilder de oude in R 1177, fo 122; Henrik Scilder droeg de cijns op aan Katarina van Wijk in R 1177, fo 209v; Katharina verkocht de cijns aan Gerit die Wael procurator van het Groot Ziekengasthuis in R 1189, fo 306v.

¹⁰ Een last van 20 s wordt genoemd in de akte van deling in R 1189, fo 114v, 22-4-1415 bij het huis dat Henrik van Rode als man van Oda Jan Reijners van Lyt op B244 westelijke helft erfte.

-
- ¹¹ Een last van 20 s die aan Katarina van Wijc begijn betaald moet worden staat ook bij een akker in *dat lytsche lant* die Henrik de jonge zoon van Jan Reijners van Lyt krijgt in dezelfde akte van deling als in noot 10.
- ¹² R 1188, fo 56, december 1412, niet afgewerkte akte.
- ¹³ Dit is eerder beschreven in *Dungense Historien* **10** (2016), blz 44.
- ¹⁴ Gemeentearchief St. Michielsgestel nr 1106.
- ¹⁵ GA St. Michielsgestel nr 165.
- ¹⁶ St.Michielsgestel R 174, 25-11-1774, 4-1-1775, 17-1-1775, 30-1-1775, 15-2-1775, 6-3-1775, 21-3-1775.
- ¹⁷ GA SMG nr 89.
- ¹⁸ Rentmeester-Generaal van de Domeinen, nr. 244, (een oud grondcijsboek van Herlaar vernieuwd in 1750)
- ¹⁹ R 1296, fo 351, 28-8-1522.
- ²⁰ R 1376, fo 22, 4-11-1558.
- ²¹ Dit zou wel eens een Gestelse schepenbrief kunnen zijn; in het Bosch' protocol niet aangetroffen.
- ²² GA SMG 60, 1655, blz 86 e.v.
- ²³ R 1462, fo 226v, 31-3-1615.
- ²⁴ R 1518, fo 55v, 14-11-1617.
- ²⁵ Zie de tekening in *Dungense Historien* **11** (2017), blz 25.
- ²⁶ In R 1423, fo 398, 29-4-1599 staat *in SMG en DD*; in R 1555, fo 72, 19-6-1636 en later *in DD*.
- ²⁷ Rentmeester-Generaal van de Domeinen, nr 244, fo 46, de cijns bedroeg 6 d nijs ofwel 6 nieuwe penningen.
- ²⁸ *Dungense Historien* **10** (2016) blz 14.
- ²⁹ Jammergenoeg staat er een overbodige [in die naam.
- ³⁰ R 1198, fo 225v, 23-6-1428.
- ³¹ Deze overdracht of verkoping is niet gevonden.
- ³² R 1178, fo 326v, 12-11-1389.
- ³³ R 1188, fo 485, 2-9-1414.